

Monumentnummer*: 508662

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **03 november 1998**
Kadaster deel/nr **82779/57**

Woonplaats* **Wolvega** Gemeente* **Weststellingwerf** Provincie* **Fryslân**

Locatiennaam **Wolvega** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Wolvega** Sectie* **D** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **5746**

Omschrijving**

Inleiding

Het LANDHUIS aan de Steenwijkerweg 13 te Wolvega is in 1930 ontworpen en, volgens mondelinge overlevering, in 1933 gebouwd. Het huis, dat sinds de bouw fungeert als dokterswoning met praktijk, ligt aan een brede uitvalsweg (de voormalige Rijksstraatweg), sterk teruggedrooid en gescheiden van de hoofdweg door een diepe en brede voortuin met oprijstrook. Ook aan de achterzijde van het landhuis ligt een diepe tuin, die tegenwoordig veel kleiner is dan oorspronkelijk het geval was. De aanleg van voor- en achtertuin is niet meer oorspronkelijk. Aan de voorzijde scheidt het oorspronkelijke lage bakstenen muurtje met pilaartjes de grote voortuin van de stoep en de straat. Aan de zijkanten en de achterkant bestaat de tuin-afschieding uit struiken en bomen.

Het landhuis is gebouwd in een stijl die kenmerkend is voor de jaren '30, met invloeden van de Amsterdamse School en naar ontwerp van architect G.B. Bergsma, in opdracht van de familie Baarda.

Onder de bescherming van rijkswege vallen zowel het exterieur als het in-terieur van het landhuis.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De plattegrond van het landhuis is in hoofdvorm rechthoekig en naar het oosten georiënteerd. Aan de rechthoekige hoofdvorm zijn de uitbouwen van de erker, de serre, de aanbouw achter en de garage toegevoegd. Het landhuis is, exclusief de zeer ruime zolderverdieping, twee bouwlagen hoog.

Het samengestelde gebroken schilddak met schoorsteen op de nok is gedekt met riet. Het pand is in rode gesinterde bakstenen met diepliggende grijze voegen opgemetseld.

De voorgevel wordt door de ingangspartij in drieën gedeeld. Het rechte geveldeel is twee bouwlagen hoog, het linker, naar voren springende geveldeel één.

Links en rechts van de ingangspartij bevinden zich twee driedelige vensters: in het midden een enkelruitsenster met twee tweeruits bovenlichten en aan weerszijden twee zesruitsvensters met tweeruits bovenlichten. Drie treden leiden naar de brede halfronde houten voordeur, die geflankeerd wordt door twee muurtjes; achter de muurtjes bloembakken. Aan weerszijden van de voordeur, boven de bloembakken, bevinden zich twee kleine raampjes met glas-in-lood. Boven de voordeur een verticaal driedelig rechthoekig venster met glas-in-lood. Tussen de gemetselde halfronde driebandige boog boven de voordeur en het venster bevindt zich het oorspronkelijke metalen buitenlicht met ronde bol. Deze middenpartij bevindt zich onder een stuk uitstekend schilddak. Rechts hiervan is boven het rechte venster een vijfdelige, licht naar binnen springende vensterpartij met zesruitsvensters geplaatst. Dit horizontale venster steunt op een houten lijst op klossen en maakt een hoek met de driedelige vensterpartij met zesruitsvensters van de zuidelijke zijgevel.

De zuidelijke zijgevel wordt door een uitstekende middenpartij in drieën gedeeld. In het linker geveldeel bevindt zich, schuin onder het bovengenoemde driedelige hoekvenster een tweedelige houten achtruits tuindeur met stoep van drie treden. Aan weerszijden staan twee bloembakken achter bak-stenen muurtjes. Het torenachtig middengedeelte is van een golfend rieten dak voorzien dat uit de grote dakhelling naar voren steekt. In dit torenachtige middengedeelte bevindt zich een nog verder naar voren stekende erker. Hier bevinden zich in de eerste bouwlaag vijf vensters en boven een bakstenen balkon met tuindeur met aan weerszijden zesruitsvensters. De leuning van het balkon is op de wijze van een daklijst op klossen aangebracht. In de dakhelling is een halfronde met riet bedekte dakkapel geplaatst. In het rechte geveldeel bevindt zich helemaal rechts een dubbel houten zesruits venster.

De achtergevel bestaat uit een linker geveldeel en een torenachtig middendeel. In het linker deel bevindt zich een zesdelig zesruitsvenster. Oor-spronkelijk zat hier een tuindeur. In het middendeel bevinden zich een houten zesruitsvenster en een houten driedelig venster met een enkelruits- en twee zesruitsvensters. In de tweede bouwlaag zit een driedelig houten zesruitsvenster. Hierboven nog, op de hoogte van de zolderverdieping, bevindt zich een rechthoekig achtruitsvenster. Ook deze partij wordt door riet gedekt. De aanbouw waar zich de voormalige bijkeuken en keuken bevonden, steekt uit de achtergevel, in de verlenging van de achterkant van de garage. Deze originele aanbouw wordt aan de zuidzijde door zwart geglazuurde Hollandse pannen gedekt. Hier bevinden zich net onder het dak vier dubbele rechthoekige vensters. In de westelijke gevel zit een houten deur met stoep van drie treden, een tweeruitsvenster en een driedelig tweeruitsvenster, alle van hout. Op de nok bevindt zich een schoorsteen. In de noordelijke gevel van de aanbouw bevindt zich een vierdelig tweeruits kelderraam. Hierboven een vierdelig venster met tweeruitsramen. In de met riet gedekte dakhelling is een halfronde dakkapel geplaatst. In de oostelijke gevel van de aanbouw zit een grote houten inrijdeur. De noordelijke zijgevel is links van de zijdeur niet meer oorspronkelijk qua vensterindeling. De grote houten halfronde zijdeur met drie treden wordt door het uitstekende en hier licht gebogen rieten dak gedekt. Rechts van de deur bevinden zich twee houten driedelige zesruitsvensters met tussen beide een tweedelig zesruitsvenster. In de dakhelling boven deze gevel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bevindt zich een grote, langwerpige, rietgedekte dakkapel met tien zesruitsvensters. Hierboven, in de zolderverdieping, een halfronde dakkapel onder riet.

Alle kozijnen zijn oorspronkelijk en van hout. Alle vensters zijn van een enkele rollaag voorzien.

Het INTERIEUR van het landhuis is voor het grootste deel oorspronkelijk. Alleen het deel dat nu de praktijkruimte is, is deels veranderd en qua ligging de keuken, die van de aanbouw aan de achterkant naar de voormalige eetkamer is verplaatst.

Uitzonderlijk is de hal. Deze is voorzien van eikehouten decoratieve elementen en een monumentale schouw. O.m. de plafonds met houten balken, de houten deuren met brede architraven, de hoge houten lambrizing, de trap in het midden van de hal met gedraaide houten kolommetjes, zijn oorspronkelijk. De grote schouw bevindt zich tegenover de trap: de pyramidale houten kap reikt tot aan het plafond en steunt op een brede houten schouw balk, die weer op grote houten klossen rust. De eikenhouten klossen zijn van rijk snijwerk voorzien. De haardplaat is breed en deels betegeld. De schouw wand is bekleed met oude witte tegeltjes met lichtblauwe figuratieve composities. Hiertegen leunt een grote gietijzeren plaat waarop in laag reliëf een vrouw (met hoed en stok) en een leeuw (met zwaard en pijlen) zijn afgebeeld. Op de plaat ook de inscriptie PRO PATRIA.

In de woonkamer zijn de - naar het ontwerp - ingebouwde houten bank en de houten inbouw bij de erker nog aanwezig.

De centrale trap leidt naar een bordes. Vanaf hier beginnen links en rechts twee trapjes naar de vide-achtige overloop, waarop zes kamerdeuren uitkomen. Ook de slaapkamers zijn qua indeling oorspronkelijk. De zolder is geheel in oorspronkelijke staat.

Waardering

Het landhuis aan de Steenwijkerweg 13 is van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de uitdrukking van een culturele en sociaaleconomische ontwikkeling;
- vanwege het belang voor de geschiedenis van de architectuur;
- vanwege het bijzondere belang voor het oeuvre van de architect;
- vanwege het bijzondere belang vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- vanwege het bijzondere belang vanwege het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek in/van zowel het exterieur als het interieur;
- vanwege de grote betekenis vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling/uitbreiding van het dorp;
- vanwege de bijzondere betekenis voor het aanzien van de streek;
- vanwege de zeer bijzondere gaafheid van exterieur en interieur;
- vanwege de architectonische kwaliteit van de samenstellende onderdelen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Werk-woonhuis

Functie

Praktijkwoning

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument